Број 244. У Новом Саду, у петак 29. октобра 1904. Година XXXIX.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, свецем и данима иза недеље и свеца једаред

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. За остале земље на четврт године 10 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 84 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За остале земље на четврт године 14 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Српски народе!

Кр. угарски министар богочасти и јавне наставе поднео је дана 7. (20.) октобра о. г. угарском сабору законски предлог о „јавној народној настави“ којим се бришу за краљевину Угарску и последњи трагови самоуправе српског народа у школским стварима, а уз то се цепа и јединство српске митрополије карловачке на школском подручју, што је зајамчено српском народу основним државним законима и народно црквено-школским уредбама.

Против ових намишљених повреда, које очигледно иду за о народ ивањем нашег подмлатка — наше узданице — дужан је устати читав српски народ у овостраној српској митрополији карловачкој. Кад се стварају закони, којима се иде на уништење српске школе и просвете, на прогон српске речи и имена не водећи рачуна ни о основним државним законима, ни о узакоњеним правима српског народа, ни о њиховим великим заслугама за безбедност и срећу оних, који смерају на национално уништење његово, не сме остати равнодушна ни једна свесна српска душа него мора усплamтити с гњевом свако родољубиво српсво срце.

Да своме огорчењу над неправдом и својој одлуци за борбу против ове опасности, која нам прети, узмогнемо дати законитог и видног израза, позивамо те ми, твоји посланици на српском народно црквеном сабору, на

ВЕЛИКИ МИТРОПОЛИЈСКИ ЗБОР

који ће се одржати

у Срем. Карловцима

на отвореном месту дне 18. новембра (1. децембра) 1904. у 11 сахати пре подне.

У Карловцима је седиште овостране српске митрополије и патријаршије, чије је јединство угрожено данас у својим темељима, у Карловцима је средиште српских народних црквено-школских власти, у Карловцима треба да се заори и протест српског народа против ударца, који угарска влада спрема српској народној школи, а према томе и народној српској будућности.

До виђења на збору!

У Карловцима, 21. октобра (3. новембра) 1904.

Свештенички:

Петар Велебит, парох посланик I. и II. Глинског среза.
Јован Воркапић, катихета, посл. Петрињско-Костајничког среза.
Јован Гавриловић, парох посланик Панчева, Црепајског и Перлеског среза.
Павле Зековић, парох посланик Земунског Митровачког среза.
Иван Јелчић, парох посланик Ст.-Бечејског и Жабаљског среза.
Јован Јеремић, прота посланик Карловачког и Ст.-Пазовачког среза.
Јован Јовановић, парох посланик Сомборски.
Миливој Јовановић парох посланик Мокринско-Врањевачког среза.
Душан Кнежевић, парох посланик I. и II. Слуњског и I плашчанског среза.
Максим Свилар, парох, посланик за I. слуњски изборни срез.
Петар Крајновић, парох посланик Госпићког, Доњ. Грачачког и Карловачко Загребачког среза.
Јован Магарашевић, парох посланик Даљског среза.
Михаило Медаковић, адм. парохије посланик II. Плашчанског Оточког и Кореничког среза.
Паја Милин, парох посланик Арадског и Сент-Миклушког среза.
Стеван Моловић, парох посланик Румског среза.
Лазар Нешковић, парох посланик Бечкеречког и Модошког среза.
Ђорђе Павковић, ђакон посланик Ердевичког среза.
Божа Поповић, парох посланик Новог Сада и Ст.-Паланачког среза.
Миливој Радовић, парох посланик Кикинде и Темишварског среза.
Владислав Ристић, парох посланик Белоцркванског и Темишварског среза.
Сава Стојаковић, парох посланик Пакрачког и Новоградишког среза.
Михаило Соларић, парох посланик I. и II. Беловарског среза.
Сава Цвејић, парох посланик Вршца, Вршачког и Уљманског среза.
Стеван Чампраг, презвитер посланик Мохачког среза.

Световни:

Др. Миливој Бабић, посланик Ковинског среза.
Милан Бакић посланик II. Беловарског среза.
Др. Антоније Богдановић, посланик Румског среза.
Марко Богдан, посланик Велико Кикиндски.
Милан Георгијевић, посланик Перлеског среза.
Ђорђе Димовић, посланик Костајничког среза.
Мита Ђорђевић, посланик Ст.-Стапарског среза.
Др. Никола Ђурђевић, посланик Новоградишког среза.
Др. Бранко Илић, посланик Сент-Миклушког среза.
Пера Јерковић, посланик Госпићког среза.
Др. Стеван Јовановић, посланик Вароши Панчева.
Стеван Калембер, посланик Кореничког среза.
Стеван Карамат, посланик II. Плашчанског среза,
Мита Клицин, посланик Уљманског среза
Мата Косовац, посланик Модошког среза.
Др. Ђорђе Красојевић, потпредседник сабора и посланик Ст. Бечејског среза.
Петар Лунгулов, посланик Арадског среза.
Младен Љубојевић, посланик Мохачког среза.
Др. Милан Мандић, Доњ. Грачачког среза.
Др. Павле Мандровић, I. Белоцркванског среза.
Др. Владислав Манојловић, посланик вароши Субатице.
Др. Богдан Медаковић, посланик Карловачко-Загребачког среза.
Др. Жарко Миладиновић, посланик Вршачког среза.
Др. Славко Милетић, посланик Вароши Н. Сада.
Др. Миша Михајловић, посланик Митровачког среза.
Новак Машић, посланик Сомборски.
Васа Муачевић, посланик Даљског среза.
Др. Мита Мушицки, посланик Жабаљског среза.
Лаза Обреновић, посланик II. Глинског среза.
Др. Љуба Павловић, посланик Врањевачког среза.
Петар Петровић, посланик Вароши Земуна,
Светозар Прибичевић, посланик II. Слуњског среза.
Др. Јован Радивојевић Вачић, посланик Црепајског среза.
Др. Александар пл. Рокнић, посланик Ердевичког среза.
Васа Стефановић, посланик Белоцркванског среза.
Душан Стојшић, посланик Ст.-Паланачког среза.
Др. Михајло Тодоровић, посланик Темишварског среза.
Михајло Ћосић, посланик Мокринског среза.

Одузимање академских права на градачким вел. школама.

Нападај немачких ђака на талијанске при отварању талијанског правничког факултета у Инсбруку, свршио се крвавим призорима.

Тај немачки дрски нападај и обест распростила се у Грацу, и изазвала је мржњу не само против талијанских ђака, већ и против словенских, који ничега заједничког са Талијанима немају.

Петог овог месеца, под претњом немачких „буршева“, скинуо је ректор технике, табле свих словенских друштава са мотивацијом, да немачки ђаци неће да трпе на „немачкој“ техници символе словенских народа.

Ректор је Dr. Schüssler, тим актом погазио академско право свих Словена наше монархије, не помишљајући на последице учињеног чина. Словенски ђаци, видевши тога дана скинуте своје табле и узрујани овом инспирисаном дрскошћу ректора, сазвали су збор свих Словена ђака на овдашњим великим школама.

Збор се одржао 7. новембра 1904. (по рим. кал.) у 6 сах. у вече на Универзитету уз присуство свих Словена, (без разлике политичких начела), под председништвом med. Ст Ристовића (Србина) и отпочео рад

Први је узео реч jur. Masten (Словенац) и оцртао у кратко последице инсбрушких догађаја у Грацу о којима се после подуже дебате доноси резолуција:

„С обзиром на то, да се најновијом ректоровом одредбом тех. вис. Школе, збациле табле свих словенских академских друштава, која нису својим радом, ни у ичиме, дала томе повода, са тим начином, погажена су нам акакадемска права. Ми Словени ђаци, нисмо овде гости на вел. Школама, и нећемо да трпимо буршевске самоволе, јер као аустро-угарски држављани потпуно смо равноправни са Немцима. Са тога гледишта протестујемо одлучно и тражимо да се та одредба ректора технике што пре оповргне“.

Даље Бенигар техничар (Словенац) реферише збору: „да су данас, приликом инаугурације ректора технике, избацили са технике немачки „буршеви“ неколико словенских ђака, што су исти говорили својим материнским језиком“. Ово саопштење изазвало је огромну узрујаност и негодовање против немачких „буршева“, јер су тиме повређена најпримитивнија права свих словенских слушалаца технике и универзитета. Без икакве дебате уз бурно викање „доле с Немцима!“ и „pereat Schüssler!“ донео је збор следећу резолуцију:

„Словенски ђаци најенергичније протестују против овог варварског нападаја немачких ђака на Словене, на санкционисаноме земљишту техника и моле академски сенат технике, да нађе пута и начина, да се осигура у будуће приступ словенских ђака на техници“

Правник Мастен јавља збору решење свих председника словенских академских друштава, да су исти решили да се преда резолуција, обим академским сенатима, резолуција као решење свих словенских друштава, да се на наше табле извештаји само на нашем материнском језику. После дебате о овој ствари у којој је више чланова узело реч, збор доноси следећу резолуцију:

„Словенски ђаци градачких великих школа моле академске сенате, да поврате одузето право, које су нам ове године одузели опет само под „пресијом“ немачких „буршева“ у погледу извештавања појединих словенских академских друштава из ових разлога:

а) *јер та права уживамо од памтивека;*

б) *јер те табле служе једино за огласе словенских академских друштава — својим члановима. А пословни језик сваког словенског академског друштва је материнski, а ни у ком случају* **немачки.**

в) *Колико право на универзи и техници имају Немци, толико исто имају и Словени, као држављани Аустро-Угарске, то доказује повеља обеју градачких великих школа“.*

Са овим је завршен дневни ред.

Још један знак немачког изазивачког поступка, кад смо се после збора разилазили кућама, дочекало нас је у аули универзитетској до 500 немачких буршева, с намером да нас нападну, али посредовањем ректора свеучилишта, није дошло до изгреда.

Сакупивши све ове разлоге: мучки нападај немачких ђака у Инзбруку, нападај у бечком универзитету на Србе и избацивање из ауле, што нису одали пошту приликом певању велико немачке химне „Wacht am Rhein“; даље збацивање наших табала у Грацу, избацивање Словена са технике, нападај на Србе у Грацу на улици и нападај сваком јавном приликом од стране професора и ђака, изражавање свега што је словенско негодовањем; видимо да имамо да се боримо са недостојним непријатељем, поред свих права која имамо у аустро-угарској монархији — на папиру

Словенска омладина устаје најенергичније против гажења свих наших права, захтевајући, да се она поврате и више не дирају, јер су нам уставом зајемчена! (XIX. члан устава.)

Политички преглед.

Бурна седница угарског сабора. У угарском сабору на дневном су реду само бурни призори. Таква је била и последња седница.

Министар Тиса, устаје да говори. (На левици ужасна ларма. Довикују му: „Сутра, сутра можете говорити“.)

Председник сабора: „Министар председник има реч“. (Велика грађа на левици.)

Полоњи: „Молим за реч. Хоћу да говорим о промени пословника“. (Настаје велика ларма на десници. Вичу му: „Седите, не дамо да сада говорите“.)

Председник сабора: „Изволите“.

Полоњи (устаје да говори, али му са деснице прете и вичу: „Седите, седите“.)

Председник сабора. (Непрестано звони. Моли за мир). „Министар има прво реч, па онда може Полоњи говорити“. Полоњи (устаје): „Хоћу да говорим о пословнику“. (Са деснице, вичу сви у глас: „Доле са њиме, да га истерамо напоље“. Многи лупају клупама).

Ендреји: (Лупа песницом о астал.) Полоњи има права да говори. (Настаје ужасна грађа. Тисине присталице скачу с места.)

Председник (непрестано звони).

Тиса, (почиње да говори али се од ларме и дреке ништа не чује.)

Узвици са левице: Тражимо тајну седницу. (Опет вика)

Полоњи. Хоће да говори о пословнику (неће да га слушају са деснице)

За тим предају председнику сабора акт у коме траже тајну седницу.

Председник: Министар је почео свој говор, док га не сврши не могу одредити тајну седницу. (Са левице вичу: Наредите тајну седницу!)

Ленђел. Прекините седницу. (Ларма.)

Тиса (поново покушава да говори, али се од ларме ништа не чује).

Председник (непрекидно звони): По законима од 48-ме године министар-председник има права да увек говори.

Полоњи: Хоћу да говорим о пословнику. (Грађа бива све већа.) Чују се узвици са левице: Полоњи има право да говори. Тису нећемо да чујемо. Оканите се насиља.

Тиса (једва се чује где рече): Признајс, да је о ревизији пословника са појединцима говорио, али никоме није ништа обрицао, а сада иде по званичној дужности владару)

Испраћају га уз велику ларму. Седница се прекида и за после подне закључује се тајна седница.

Крвави дани у Инзбруку.

Бечки немачки листови труде се да докажу, како је у Инзбруку успостављен мир. Али се не престаје говорити о крвавом сукобу у тако званој манастирској касарни. Ту је чувена ти-

ПОДЛИСТАК.

СРБИ У АУСТРАЛИЈИ.

Мелборн, Викторија, Аустралија 26. септембра 1904.

Штовано уредништво!!

Ево ме опет, да Вам јавим неке новости. Већ знам да је код вас почела јесен, док овде истом наста пролеће, и то тако, каково нико не памти. Врућина на 48 степени. Опште је мишљење, да ће лето бити врло суво. Народ мало имућнији већ сад бега из вароши и настањује се по сели и мести, у којима је угодно лето провести. Изгледа, да ће нам ова година бити врло рђава и неродна. Сви усеви летњи исушили су се, а што се сад посеје, и то се осуши. Радови су доста ослабили. Зло је још веће после оних зимских ветрова и олујине. Доста је света од њих остало без куће, а нарочито црнци, чије су куће од дасака.

Од почетка руско-јапанског рата јако су поскупиле животне намирнице, и то како за људе, тако и за стоку. Ево само један пример: кила пиринце била је три и по пене, а сада је скочила на девет; храна за коње »хандртвајт«, била је кила шилинг и девет пена (1 кр. 90 потура) а сада је 9 шилинга и 7 пена. За два три месеца биће још и скупље.

Већ има неколико месеци, како су дошли овамо агенти из Јапана, те купују коње, фураж и друге потребе. Можете мислити сваке седмице оставља Аустралију четрнаест парода а нема дана да не дођу пет до шест брода из Јапана.

Овде у близини Мелборна има варош на мору, која се пише Вилиамстаон У тој вароши су стоваришта и арсенали аустралијске савезне (федералне) ескадре. До пре два месеца било је слободно улазити у исти и све разматрати али сад није. Тврди се, да се из истог шаљу потребе за јапанску флоту, па то се не сме дешавати јавно. А да је тако, ево само један доказ: „Shipiing“ од прошле године августа месеца казује, да је у Вилиамстаонску луку ушло 14 пароброда, 24 једрењаче и 3 ратна брода. За август ове године казује ушло је 29 пароброда, 42 једрењаче и 9 ратних бродова. Из истог испловило је за Америку 2, за Африку 5, Индију — Сингапор 7, а за Јапан 28. — И сваки транспорт, који иде за Јапан има пратњу, и то по један ратни брод, за који се званично вели, да иде у Хонконг, а међу тим у ствари прати доиста те бродове у Јапан.

Нема дана да не дође која вест о победи јапанској (Crecat Vickory), те како сам вам већ пре јавио, та јапанска победа, »vickory«, овде се слави. Ево један пример само. Овамо је стигао баш сад овакав брзојав: Лондон. Службени телеграм примљен у Токију вели: Јапанци су после борбе од 6 сати заузели две тврђаве и на њима 200 топова. Руски губитци 6000, јапански 562. Од заузетих тврђава једна се зове Куропаткин, са које се лепо види варош очима. Очекује се пад Порт Артура сутра, по што ће се данас на те тврђаве метнути велики топови и т. д.

*

О Србији, хоћу рећи крунисању краља Петра, све су новине донеле краће ил дуже белешке. На дане крунисања (21. 22. и 23. септ.) виле су се на овдашњим кућама српске тробојке, а у излозима српских радња била је изложена слика краља Петра обвијена тробојком а на врху круном од природног цвећа. Ето тако смо прославили ми Срби крунисање српског краља. Само нам је врло криво, што српски почасни конзул од 29. маја овамо ни кад не истиче српску заставу, па ни приликом те прославе.

*

Један Црногорац одавде добио је писмо из Ђаојана од свог брата. Овај му пише: Ако си брат остави Аустралију, па дођи да сјекамо божати вјера и материње га ти млека Јапанце-мајмуне. Писмо је послао 12. августа а добио га је 27. о. м.

*

29. августа о. г. позвао је овдашњи виђен Србин Јово Саровић Србе из места и околине, те смо тог дана створили удружење, које носи име Карађорђе: „Cacat Carageorge Servian-club.“

А сад примите српско поздравље, скорим ћу Вам се јавити опет.

Ваш Л. Т. М,

ролска регимента ловаца међу собом поделила мегдан. Између Немаца и Талијанаца војника дошло је до сукоба, и војена власт још непрекидно крије, колико је рањено војника.

Мађарски листови пишу, да о овом догађају нису известили седога владара, или бар да су гледали да му ствар преставе у благој форми.

У Италији свет се због догађаја у Инзбруку доста пасивно држи. У Милану било је само демонстрација против аустријског конзулата. Иначе мисле, да су избори у Италији и сувише обузели духове. С друге стране држе, да у Италији посигурно држе, да ће аустријска влада дозволити, да се у Трсту оснује универзитет са чисто талијанским наставним језиком. Ако се то у скоро не збуде, у Италији ће бити ужасних демонстрација против Немаца.

Изјава покрајинског сабора у Горици (Герцу.)

У јучерашњој седници покрајинског сабора у Горици, говорили су о догађајима у Инзбруку посланици Марани, Верцењаци, Венути и Наглос. Галерија саборска била је препуна слушаоцима Сабор је закључио. **да се изјави захвалност талијанским професорима у Инзбруку, што су указивали помоћ талијанским ђацима, и да се изјави дивљење талијанским ђацима за њихово пожртвовање у борби за тршћански универзитет** Присутни слушаоци поздравили су бурно овај саборски закључак и викали су: Живео тршћански талијански универзитет. Доле са Кербером! За тим је силна маса света прокрстарила улицама и демонстративно викала против Немаца

Демонстрације у Трсту.

Синоћ су се поновиле демонстрације у Трсту у корист оснивања талијанског универзитета. У демонстрацији је учествовало 3000 до 4000 људи. Полиција се умешала. Демонстрација је трајала до 1 сата после поноћи.

При разним сукобима рањено је 12 особа. Огледала и прозори по разним кавана су полупани као и фењери по улицама.

Немци градачког универзитета против Талијанаца

Јуче пре подне отишло је изасланство немачких ђака код универзитетског ректора у Грацу. Немачки ђаци су питали ректора, шта ће бити са њиховим потраживањем, да се са градачког универзитета отерају талијански ђаци, који су имали везе са талијанским ђацима у Инзбруку. Сем тога тражили су да им ректор одговори, хоће ли са универзитета уклонити табле немачких ђачких друштава. Ректор им је одговорио, да ће сутра бити седница академског савета и решиће те ствари.

Руско-јапански рат.

У поздраву руског цара балтичкој флоти и говору енглеског министра спољних послова, виде у политичким круговима сигурно јемство, да ће се хулски догађај мирољубиво решити.

И најновије вести, које су стигле у Лондон, сведоче, колико су били неистинити сви они силни извештаји јапанско-енглеско чивутски, да су многе тврђаве портартурске већ пале у јапанске руке. На против потврђује се, да још ни једна од њих није пала. Борба око Порт-Артура траје и даље, но Јапанци не могу да јаве никакав свој успех. По томе је врло смешан и најновији брзојав из Токија, како се надају, да ће се Порт-Артур предати.

На манџурском бојишту нема ничег важнијег. Новије вести ово су:

Борба око Порт-Артура.

Из Чифу-а јављају, да је једном руском офисиру пошло за руком, да се пробије кроз Јапанце и стигне у Порт-Артур са депешама. — Главна линија руских тврђава још је неповређена. На полуострву Тигров Реп, вели се, да су повређене две тврђаве. Предгорје Лиаотијешана јако је утврђено, главна тврђава наоружана је са дванаест фунташких, а споредне тврђаве са шест-фунташких топова По другим вестима се рачуна, да порт-артурска посада данас износи само девет хиљада људи. (И ово је без сумње јапанско нагађање и жеља. — Пр. ур „З.“).

Појачање руске војске.

Из Шангхаја је стигла у Лондон вест, да је Куропаткинова војска појачана са две дивизије. Један део придодат је претходници на реци Шаку, а већи део остао је у Мукдену.

Из Курокијева логора.

У Лондон је стигла вест из Курокијевог главног стана, да Руси одржавају непрестану топовску паљбу, нарочито против левог крила јапанског, но да не постизавају велики успех и да је стање у главном непромењено.

Руска црноморска флота.

Енглеска штампа упорно подржава вести, да црноморска флота смера да прође кроз Дарданеле и да појача балтичку флоту. Јуче је донела вест, како је енглеско поморско звање добило извештај, да ће руска црноморска флота за неколико дана проћи кроз Дарданеле, и како се енглеска флота спрема да спречи то. Данас пак та иста штампа јавља, како Русија само упорно ради на томе да добије одобрење Турске, да један део црноморске флоте прође кроз Дарданеле. Као разлог наводи се, да су ти ратни бродови потребни да прате и штите превозне бродове са угљем, који имају да се споје са оним одељењем флоте, које кроз Суецки Канал плови у Источну Азију.

Поздрав цара Николе балтичкој флоти.

У пристаништу Виго адмирал Рождественски издао је својој флоти ову дневну заповест: Данас, 28. октоб. Њ. В. Цар благонаклоно ме је одликовао овим брзојавом: У духу сам са целим својим срцем код вас и код моје миле ескадре. У осталом уверавам вас, да ће цео неспоразум брзо уклоњен бити. Цела Русија гледа у вас са поуздањем и чврстим уверењем.

Никола.

Рождественски је одговорио: „Ескадра је душом и телом одана своме цару.“ — Је л' те другови, да ћемо учинити оно, што цар заповеди? Војници се одазваше са бурно Хура!

Говор лорда Ландеовна

Енглески министар спољних послова лорд Ландсовн држао је на банкету енглеских град начелника говор, у којем је нагласио да може пружити поуздано уверење, да ће се мир очувати. Што се тиче хулског догађаја, руска је влада по најближој вољи својој уверења, да су узроци хулском догађају други, а не они, који држи енглеска влада. Свака је страна тог осведочења, да она има право. С тога је ствар предана непристрасном примирителном суду и она ће се решити мирољубивим путем. Више енглеска влада није могла да постигне, а грозоте данашњег руско-јапанског рата показују, како треба свака влада да се чува пренагљених мера. Овај данашњи рат пружиће нове хране, да се размирице не рашчишћавају суровим начином већ што више мирољубивим. Примирителни судови јако отимају маха. На крају је Ландеовн износио енглеско француски споразум који пружа велику гаранцију за одржање мира. Доказ је пак томе она помоћ, коју је француска влада указала Енглеској, својим пријатељским посредовањем у енглеско-руском спору.

Вести из места и са стране.

За што је краљ Петар променуо свечарство?

Наш народ држи, да кад некој породици не иде срећа, онда треба да промене славу. И отац краља Петра, кнез Александар, хтео е да промене, али није пристао син, Петар. 1888. године, кад умре брат краљев, Ђорђе, Петар промени славу и за славу узеде Првозваног Андрију (31. новембра) Тако ће и ове године славити. Онда су Петар и Арсеније Карађорђевићи јавили то митрополиту Михајилу и то је уздигло велику прашину.

„Преписка“ руског и јапанског официра.

Руски лист „Нов. Дњ“ доноси допис од ратног извештача и књижевника Немировића Данченка, у којем се између осталог јавља, како су сада у Манџурији руска и јапанска војска врло близо једна према другој. Понека места час поседну Руси час Јапанци. Село Сељуцен иде управо из руке у руку. Једне вечери, кад су Руси морали напустити то село, напише заповедник охотничке предстраже поручник Патканов на зид свога стана овај запис: „Рад бих био да сазнам име јапанског официра, који ће ме заменути ове ноћи у моме стану.“ Сутра дан, када су Руси опет то село заузели, нашао је поручник Патканов испод свога записа овај одговор на руском језику: „Поручник Јамата врло би се радо упознао с поштованим поручником Паткановим.“

„Смоленск“ и „Петербург“ постадоше ратни бродови.

Јавља нам дописник из Петрограда: Генерал адмирал Алексејев издао је 17. октобра ову наредбу: „Крстарице „Дњепар“ и „Рион“ имају се уврстити у 13. флотско одељење.“ Овим су проглашене некадашње црноморске добровољачке лађе „Смоленск“ и „Петербург“ за руске ратне бродове.

Нужда закон мења.

У Бечу је ових дана суђено једном човеку, који је био у неком дућану с рубљем намештен као слуга. Имао је до 150 круна месечно прихода, али — за њега, жену и четворо деце, није било довољно, кад је само хлеба требало за двадесет круна месечно, а за стан (наравно у каквом влажном подруму) ако не више али барем исто толико. Он се машио туђег, украо је, заложио, јер му је сва породица болесна. Радио је у дућану — али му мисли увек беху код куће. Ухваћен је, доспео је и на оптуженичку клупу. И био би кажњен да му није судила порота. Али је порота судила по срцу и он је — ослобођен. Порота је изрекла, да је он радио у нужди и тим, што је заложио, а није продао украдене ствари, ипак је мислио ма на који начин да их искупи и мете на оно место, одакле их је узео. Тако га је бранио адвокат. Жена га је с децом дочекала и њихова нада, да ће бар од дана до дана бити хлеба, ипак је испуњена. Али, жалосно је то, што је то у Бечу, за последњих осам дана већ трећи случај таког суђења и таке пресуде. То је најбољи доказ, какво је јадно стање великих градова, какав ужасан саразмер између богатства и сиротиње, када и бечки богаташи (поротници) морају да и за крају гледају кроз прсте.

Југословенски уметници у Лијежу.

Идуће, 1905. године, биће изложба у Лијежу, у Белгији. Удружење српских уметника предузело је кораке, да сви југословенски уметници буду тамо заступљени као једна група. Оно, што се почело у Београду, продужиће се и у Лијежу.

Брзојави „Застави“.

Стигли 29. октобра.

Угарски сабор.

Будимпешта. Тврди се да ће Тиса у понедељак поднети дневни ред о ревизији (преинаци) пословног реда.

Држање Младочеха.

Праг. Извршни одбор младочеха решио је, да нема разлога да мења своје држање и оставиће младочешким посланицима на државном сабору одрешене руке, да раде како за добро нађу.

Последице инзбручких догађаја.

Грац. Због опструкције Словена одгођен је покрајински сабор.

Руско-јапански рат.

Токио. Овде постоји нада, да ће се Порт-Артур предати пре но што Јапанци заузму прави град. (Ово је само да се нешто каже. Када ли мисле Јапанци, да ће моћи заузети прави град?! Пр. ур. „З.“).

Тијенчин. Руска флота у Порт-Артуру мора због јапанског бомбардовања непрестано да мења свој положај. С тога се очекује њен нов напад.

Лондон. Из главног логора Окуова јављају о нападима руским на Лахути и Лихумпу, али су одбијени поред тешких губитака.

Канеа. Двадесет бродова балтичке флоте стигли су у залив Суда.

Шангхај. Јапанци су поново отпочели да преговарају о предаји Порт-Артура. Штесељ може још град да снабдева храном али на жалост нема воде.

Прилике у Француској.

Париз. Војни министар Андре изјавио је пред истражним судијом да остаје при својој оптужби против Сивстона.

ПРВА СРПСКА МЉЕКАРСКА ЗАДРУГА
513 **У КОВАЧЕВЦУ** 21—25
п. п. Нова Градишка (Славонија)
продаје разне **мљекарске производе** само поузећем.

ТРГОВЦИМА
и
НОВЧАНИМ ЗАВОДИМА
у ПАЖЊУ!

О новој години треба редовно сваки трговац и сваки новчани завод **пословних књига**, копирних књига, артије за копирање, регистратора, шахон и других мапа за улагање писама, и т. д. Чинимо пажљивим сваког, коме ма што затреба, да новоотворена 1075 3—10

ТРГОВИНА
АРТИЈЕ, ПИСАЋЕГ, КАНЦЕЛАРИЈСКОГ
ПРИБОРА
СТАНКОВИЋ и МАРКОВИЋ
ћурчијска улица 11.
У НОВОМЕ САДУ
има богат избор свега, што је за трговачке и остале канцеларије потребно.

ЗА МОЈУ МЕШОВИТУ ТРГОВИНУ
требам 1 млађег помочника, који осим свог матерњег језика још мађарски и немачки говори и који одма може у радњу ступити.

Негован Габоров
1062 3—3 **у Башахиду.**

НАЈЛЕПШИХ ПОЛУВУНЕНИХ
ЖЕНСКИХ СУКАЊА
са модерним, бојадисаним бордирима, може се добити поштом сваког места **½ туцета по 4 фор.; угасито карираних ½ туцета по 4½ фор.; са пругама по 4¾ фор.** код
JAKOB BRADY, Ingrovitz (Mähren).
Са пробом од ½ **туцета сукања** може се свако уверити о ванредној јефтиноћи и поново поручивати. 1047 3—3

Светско прослављени руски каравански тејови
БРАЋЕ К. и С. ПОПОВА,
у Москви
набављачи многих европских дворова.
Законом регистрована заштитна марка.
992 4—10 **Најфинија марка.**
Само се у оригиналним руским пакетима добија.

Red Star Line, Antwerpen

у Америку.
Прве класе поштански бродови. — Управо без претоваривања у Њујорк и Филаделфију. — Добро препитање. — Врло добро уређене лађе. — Јефтина вожња.
Извешћа даје: 336 61—
Red Star Line. 20. Wiedener Gürtel, in Wien.

На сваком листу водени знак.
Одликовано златном медаљом у Бечу. 1902.
Прави египатски папир и омотци за цигаретле [Hülsen] јесте
AIDA
а које су свуда познате за најбоље за здравље посве нешкодљиве.
790 14—40
Свежи залиоци.
Добија се у главним и спец. трафикама

ЈЕФТИН НОВАЦ
УЗ ПОВОЉНУ ОТПЛАТУ КАПИТАЛА.
На земљишта у опште и варошке куће, интерес је само 4% и 4½% а одплата капитала је малена и то на 10 до 75 година.

Док уговор траје **банка** неможе дужнику зајам **отказати** а дужник може у свако доба по вољи га отказати и исплатити.

Ко жели такав зајам добити, нека ми допринесе или поштом пошаље:

За земљишта:

а) **нов грунтовни извадак и катастрални поседовни лист.**

За варошке куће:

б) **нов грунтовни извадак, сведоџбу о вредности и о томе, колико кирије доноси кућа.**

Ко већ има постојећи зајам са великим интересом, препоручујем сваком, да се код ове банке пренесе а за такове преносе трошак је веома мален.

Сваки зајам спровађа се брзо и тачно а и врло јефтино.

На писмена питања дајем одмах тачан одговор, ако ми се пошаље поштанска марка од 10 пот., а ко може најбоље је да особно дође па да га опширно обавестим; наш народ не треба да верује путујућим агентима које и непознаје, а још мање да им подписује шта јер су многи преварени, него нека мени дође сваки, па ће добити тачно извешће и искреног савета даклем „свој своме“.

Ја сам у граду Земуну и његовој далекој околини спровео доста великих и малих зајмова на највеће задовољство странака. — Примам трговачке и у опште сваке врсте поравнања и нагоде вансудбене, које ми је до данас већином сретно за руком испало да најповољније брзо и без великог трошка, уредим. — Исто тако предузимам посредовања за женидбу и удадбу уз највећу дискрецију.

Ко дакле жели новаца са најјефтинијом каматом; ко треба посредовања за поравнања и нагоде; ко жели посредовања за женидбу и удадбу, нека се обрати на подписаног.

У осталом дајем у сваком погледу обавештаја (информације) за Земун и околину.

1036 4— С поштовањем
Ђорђе Ст. Петровић Рапавац,
Земун, главна улица бр. 7. преко од „Хотел Централа“.

БРАЋА РАБШТЕРН
НОВИ САД 148 74—
ПЕЦИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ.
Фабрика шес оструке сирћетне есенције.

САД НАЈБОЉА ПРИЛИКА!
1000 круна награде!

ономе, који докаже, да није након издашне употребе све „ЕНГЛЕСКЕ ТИНКТУРЕ“ легло стеница уништио Није доста ову тинктуру само употребљавати, већ је главно даље препоручивати, да се од сустанара стенице опет не приселе. Цена бочици са упутом и мазалом 30 новчића код наручбе од 10 бочица плаћам ја поштарину. Препродаваоци добију умерен попуст код најмање неручбе од 25 флашица.

Ова особита тинктура стекла је силан број признаница кроз своју врлину.

главно складиште за целу Хрватску, Славонију, Босну, Херцеговину и Далмацију, само
МИРКОВИЋ, Загреб, Илица 35.
специалиста за сву птичју храну, продају и набаву животиња, дивљачи и експортер воћа.
Умољава се за што веће наручбе и бољу препоруку.
Цезик на захтев 1056 2—3

Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.
Плава камена и Dupuy-јеве фарбе (Samenbeize) за жито.
Најфинија зејтина, пиринча, јефтине кафе, ситна и крупна грожђа, бираних бадема и лешњика.
Минхенско шпатен пиво у флашама.
Највећи избор минералне свеже воде.
Разне сорти сирева. Фришких сардина и других разних риба.

ДЕЛИКАТЕСА и ШПЕЦЕРАЈА ТРГОВИНА
Љ. СТЕФАНОВИЋА СИН, НОВИ САД
Основана 1866. Главна улица бр. 27
Телефон бр. 76.

Грчка лековита вина:
Mavrodaphue, Cypro, Achaier, Malvasier.
Сваки дан свежа путера за тој, са спахилука надвојводе Албрехта.
Најбоље врсте вина бела и црна у боцама по ванредно јефтиној цени.
1067 46—
Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

Најефтинији
и
НАЈБОЉИ ИЗБОР ЗА КУПОВАЊЕ
(јефтиније него игде),
а најсолидније робе.

Највећи и најбољи избор за куповање свих српско православних **црквених утвари, разних одежда, неба, литија, барјака, полијеља, крстова, путира, кадионица, пјетохљебница, ћивота, рипида, целиваћих икона на лиму рађене руске израде.**

Израђујем најјефтиније, јефтиније него игде, иконостасе и Христове гробове.

На захтевање шаљем обавештаје различите мустре, цртеже, прорачуне о свом трошку, без да је дотични обавезан да трговину учини. А да заиста најјефтиније поверене ми послове обављам, служе ми за доказ многе изјаве и признања које сам од мојих цењ. муштерија добио и од којих сам већ неке и на јавност изнео.

Највећи избор добрих и јефтиних, јефтинијих нег игде, **шиваћих машина** из првих у најбољих светских фабрика као Кајзер, Грицнер, Моравиа, Бечки Спнгер итд. итд. добрих од **54** круне па на више, а за сваку од мене купљену машину **јамчим 10 година.**

Стојим у вези са најбољим и најприпознатијим **фабрикама бицикла**, те стога и најтоплије препоручујем моје бицикле од којих имам све могуће фабрикате а јефтиније нег игде.

Најјефтинији избор **столског прибора** од **Кина сребра и 13 лоти чистог сребра, виљушака, ножева, кашика, ауфсаца, кутија за шећер, дувањара штапова,** тако исто **златних, тула, сребрних и лаких сатова** као и свих могућих **зидних сатова, будилника** итд. који су тачно регулисани и за које дајем двогодишњу гаранцију.

Обраћам највећу пажњу на мој лепи и велики избор од **чистог 14 каратног злата, ланаца, за** ж[illegible] **и мушке, дијамантског и брилијантског прстења златних минђуша са брилијантима, к[illegible]ом, бисером, сафиром, смарагдом итд.**

Велики избор **св. Икона** по правом српском православном типу, **слика, лампи, огледала, виолина, жица за виолине, тамбура, флаута, окарина, хармоника, албума за фотографије, оптичких ствари** као **цвикера итд. итд.**

Обраћајући пажњу на моје огромно стоваришће молим цењено грађанство да се у случају потребе на мене као почетника обратити изволи где ће у сваком погледу на најподнуније задовољство а

● јефтиније него игде, ●

послужен бити.

Јесам с одличним поштовањем
Мита Перинац,
979 6—6 **Панчево.**

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду